

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 727/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **VK Invest Group, s.r.o.**, Štúrova 3139/50, Hlohovec, zastúpeného KUČERA & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., Slov. nár. povstania 6, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 19C/475/2015 z 21. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označeným uznesením okresného súdu o trovách konania. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania.

2. Sťažovateľ bol v konaní pred všeobecnými súdmi v postavení žalobcu v konaní o určenie, že nehnuteľnosti uvedené v žalobe nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného. Okresný súd žalobe vyhovel a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Sťažovateľ vyčíslil trovy konania na 249 409,25 eur, pričom vychádzal z § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „advokátska tarifa“) a z hodnoty pohľadávky zabezpečenej záložným právom vo výške 3 983 270,26 eur. Vychádzal z toho, že hodnota záložného práva je daná výškou zabezpečovanej pohľadávky, poukazujúc na rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 604/2018.

4. Vyšší súdny úradník pri vyčíslení trov konania vychádzal z § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify a predmet konania považoval za peniazmi neoceneniteľný. Svoj záver odôvodnil tým, že sám žalobca sa domáhal určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, poukazujúc na to, že pohľadávka žalovaného, na ktorej zabezpečenie bolo zriadené záložné právo, nevznikla, keď tvrdil, že pôžička poskytnutá nebola, preto nemôže sťažovateľ následne pri výpočte trov konania vychádzať z hodnoty peňažnej pôžičky, ak vzťah z pôžičky neexistoval. Vyšší súdny úradník poukázal tiež na to, že aj súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že existencia vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebola preukázaná. Vo vzťahu k rozhodnutiu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 604/2018 uviedol, že aj ústavný súd poukazuje na rôzne prístupy pri posudzovaní oceneniteľnosti predmetu konania, a poukázal na rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 499/2022, v ktorom ústavný súd poukazuje na potrebu prihliadania na osobitosti každej individuálnej veci.

5. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej poukazoval na to, že pre neho malo záložné právo hodnotu tvrdenej zabezpečenej pohľadávky, pretože ak by bol v spore neúspešný, záložné právo by na jeho nehnuteľnostiach viazlo a zabezpečovalo by túto pohľadávku. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 176/2024. Sťažovateľ uvádza, že jeho vec bola vyriešená definitívnym spôsobom a už nemôže nasledovať žiadny spor týkajúci sa pohľadávky žalovaného.

6. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol okresný súd napadnutým uznesením. Súd pri určení výšky trov právneho zastúpenia vychádzal rovnako ako vyšší súdny úradník z § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify a predmet konania považoval za peniazmi neoceneniteľný. Podporne poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 38/2019, ktorý sa týkal určenia prihlásenej pohľadávky v reštrukturalizačnej veci, kde ústavný súd konštatoval, že v takomto prípade ide len o určenie, že pohľadávka je nesporná a zistená, avšak nezakladá priamo nárok na jej uspokojenie. Takisto poukázal na skutkové okolnosti tejto veci, keď sám sťažovateľ tvrdil, že zabezpečená pohľadávka neexistuje.

7. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť. Podľa sťažovateľa závery rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 38/2019 nemožno aplikovať na tento spor. Napadnuté rozhodnutie považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné. Poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 58/2021 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 26/2021, kde ústavný súd pri určovacích sporoch rozlišuje dve kategórie. Prvú tvoria spory, v ktorých dochádza k definitívnemu určeniu práva a priznaniu majetkovej hodnoty. Druhou je určenie kvázi prejudiciálne – na účely vyporiadania iného právneho vzťahu, pričom v prípade druhej kategórie ide o predmet konania, ktorý nie je oceneniteľný. Podľa sťažovateľa jeho spor patrí do prvej kategórie. Poukazuje na to, že spor začal tým, že žalovaný vyzval sťažovateľa na zaplatenie 3 983 270,26 eur, a keďže na nehnuteľnostiach bolo zriadené záložné právo, ktoré žalovaný mienil vykonávať, sťažovateľ zvolil ako jediný prostriedok obrany žalobu o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom. Súd sa v uvedenom spore zaoberal platnosťou zmluvy o pôžičke a konštatoval, že táto zmluva je neplatná a k odovzdaniu pôžičky nedošlo, čím v podstate konštatoval, že žalovaný nemá nárok na zaplatenie 3 983 270,26 eur. Uvedené znamená definitívnu nemožnosť žalovaného domáhať sa uspokojenia jeho nároku, pretože na prejudiciálne posúdenie musí prihliadať ktorýkoľvek súd. Sťažovateľ je toho názoru, že po tomto spore už nemôže nasledovať žiadny spor medzi sťažovateľom a žalovaným týkajúci sa spornej pôžičky.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je posúdenie otázky, či predmet konania, ktorým je určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, je oceniteľný, teda či je možné vyjadriť hodnotu predmetu sporu v peniazoch a aplikovať § 10 ods. 2 advokátskej tarify alebo či treba aplikovať na tento spor § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify.

9. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Ústavný súd zdôrazňuje zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04). Avšak aj pri preskúmaní rozhodnutí o výške náhrady trov konania v civilnom spore možno vychádzať z toho, že protiústavné sú také rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. V uvedenom spore súd rozhodol, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného. Výsledkom tohto konania pre sťažovateľa je to, že žalovaný nebude môcť vykonávať záložné právo, a teda nemôže pristúpiť k speňažovaniu majetku, na ktorom bolo dosiaľ zapísané záložné právo.

11. Sťažovateľ žiada, aby sa predmet konania ocenil výškou pohľadávky 3 983 270,26 eur, ktorá mala byť zabezpečená záložným právom, o ktorom súd rozhodol, že neexistuje z dôvodu, že ani táto pohľadávka neexistuje, pretože zmluvu o pôžičke ako predbežnú otázku posúdil ako neplatnú.

12. V spore sťažovateľa nebolo predmetom sporu zaplatenie pohľadávky 3 983 270,26 eur, to môže byť predmetom prípadného iného konania, ktoré môže iniciovať len veriteľ. Toto konanie nevytvára prekážku *res iudicata* pre konanie o zaplatenie, lebo nejde o totožný predmet konania, hoci pravdepodobnosť podania žaloby žalovaným môže byť nízka, vzhľadom na to, ako súd prejudiciálne posúdil existenciu pohľadávky v tomto konaní. Ak by žalovaný podal proti sťažovateľovi žalobu o zaplatenie dlžnej sumy, súdy by nemohli konanie zastaviť z dôvodu, že ide o vec rozhodnutú, pretože v tomto konaní sa táto otázka riešila len ako prejudiciálna a nebola vlastným predmetom konania. Predmetom tohto sporu bolo niečo iné, a to existencia záložného práva a hrozba jeho budúceho výkonu žalovaným. Predmet konania nemožno oceniť peniazmi, a to aj napriek tomu, že ide o existenciu záložného práva, ktorým sa, prirodzene, zabezpečuje pohľadávka v určitej výške.

13. Ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 58/2021, ktorý je publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 26/2021 a ktorý žiada sťažovateľ zohľadniť a aplikovať na tento spor, poukazuje na dve kategórie určovacích sporov. *Do prvej kategórie patria spory, ktorých predmetom je definitívne určenie a výsledkom je rozsudok, ktorého účinkom je nadobudnutie konkrétnej (peniazmi oceniteľnej) hodnoty. Ak napríklad žalobca uspeje v spore o určenie vlastníckeho práva, nehnuteľnosť je definitívne katastrálne zaevidovaná ako jeho majetok,*

a preto je úplne opodstatnené, aby sa za tarifnú hodnotu veci považovala cena, resp. hodnota nehnuteľnosti. Druhú kategóriu tvoria spory, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie quasi prejudiciálne – na účely vysporiadania iného právneho vzťahu. Pôjde o určovacie spory, ktorých výsledkom nebude konečná súdna ochrana, ale na účel dosiahnutia jej definitívneho hmatateľného účinku sa nárok musí žalovať samostatne zo zákonných dôvodov. V týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo opodstatňuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. V už uvedenej veci ústavný súd prejednával spor o určenie, či žalovaný je nositeľom ručiteľského záväzku, a dospel k záveru, že ide o predmet konania peniazmi neoceniteľný a predstavuje len prejudiciálne určenie pre iný súdny spor o vymáhanie pohľadávky. Podobnú logiku má aj rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 38/2019, na ktoré poukazoval okresný súd. Tieto závery ústavného súdu týkajúce sa rozlišovania typov sporu a určenia, či ide o predmet konania oceniteľný v peniazoch alebo nie, je potrebné vzťahnúť aj na spor sťažovateľa. V spore sťažovateľa nejde o definitívne rozhodnutie o spornej pohľadávke.

14. Ústavný súd vníma videnie sťažovateľa v tom, že pre neho má úspech v spore aj taký rozmer, že sa už necíti byť zaviazaný voči žalovanému na zaplatenie žalovaným tvrdenej pohľadávky, a to preto, že súd si pre účely predmetu tohto sporu vyriešil prejudiciálnu otázku, v rámci ktorej skúmal existenciu a platnosť zmluvy o pôžičke. Uvedené ale neznamená, že predmetom tohto sporu bolo aj rozhodovanie o tom, či sťažovateľ má alebo nemá zaplatiť dlžnú sumu, pretože to bola len otázka prejudiciálna (v zmysle § 228 ods. 1 Civilného sporového poriadku je pre strany záväzný len výrok rozsudku). Podľa § 10 ods. 2 advokátskej tarify „ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu“. Z uvedeného vyplýva, že tarifná hodnota sa odvíja od predmetu konania, a ak ide o pohľadávku, jej výška je relevantná, ak ide o spor o vlastníctvo danej pohľadávky alebo jej zaplatenie. V uvedenom spore však otázka, ani nie zaplatenia, ale existencie pohľadávky, bola prejudiciálnou otázkou a prejudiciálna otázka nie je určujúca pre posudzovanie tarifnej hodnoty a oceniteľnosti predmetu konania. Ústavný súd si uvedomuje, že v určitých prípadoch môže byť posudzovanie oceniteľnosti zložité alebo až hraničné, avšak v okolnostiach tejto veci vníma napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako ústavno-konformné.

15. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Ústavný súd na základe už uvedeného odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu